

ขั้นตอนการส่งออกสินค้ามาตรฐาน

โดยนายวิสุทธิ์ เจริญกุล

นักวิชาการมาตรฐานสินค้า 7 ว

กระทรวงพาณิชย์ ได้กำหนดสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าโดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าขาออก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ไว้รวม 11 ชนิด คือ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ปอฝอก ปุยนุ่น ถั่วเขียว ถั่วเขียวผิวดำ ปลาป่น เมล็ดตะหุ้ง ไม้สักแปรรูป และข้าวหอมมะลิไทย ซึ่งสินค้าทั้ง 11 ชนิดนี้ เป็นมาตรฐานบังคับทั้งสิ้น กล่าวคือ จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบทุกจำนวน และต้องมีใบรับรองมาตรฐานสินค้า เพื่อนำไปแสดงต่อพนักงานศุลกากรทางด้านศุลกากรที่กำหนด ก่อนส่งออกไปจำหน่ายนอกราชอาณาจักร ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษตั้งแต่การพักใช้ เพิกถอน ใบทะเบียน หรือใบอนุญาต รวมทั้งการลงโทษทางอาญา แล้วแต่กรณีความผิด

การส่งออกสินค้ามาตรฐานออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกจะต้องปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งหมด กล่าวคือ ผู้ส่งออกจะต้องจดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าขาออก ซึ่งสินค้ามาตรฐาน ชนิดหรือประเภทของสินค้ามาตรฐานที่จะส่งออก กับสำนักงานมาตรฐานสินค้า ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จะต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานมาตรฐานสินค้า ในการส่งออกสินค้ามาตรฐานผู้ส่งออกจะต้องจัดเตรียมสินค้าให้ทำการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ และวิธีการการจัดให้มีการตรวจสอบ และผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าต้องทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าแต่ละชนิดที่กำหนดไว้ รวมถึงการรายงานผลการส่งออก การตรวจสอบ การออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า

สำหรับการส่งออกสินค้ามาตรฐาน มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ (ดูภาพประกอบ)

1. ผู้ทำการค้าขาออกซึ่งสินค้ามาตรฐาน หรือผู้ส่งออก

เมื่อได้รับคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อในต่างประเทศ และได้จัดเตรียมสินค้าสำหรับส่งออกไว้พร้อมแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

1) ยื่นคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า (แบบ มส. 13) ต่อสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยคำร้องขอฯ นั้น ผู้ส่งออกจะจัดพิมพ์ข้อความตามแบบให้ครบถ้วน ก่อนยื่นให้สภาหอการค้าฯ ดำเนินการให้ อาทิเช่น ชื่อผู้ซื้อ ผู้ขาย ประเภท ชนิด ชั้น ปริมาณ น้ำหนักของสินค้าที่จะให้ตรวจสอบ ด้านศุลกากรที่จะส่งออก เมืองตราส่ง ชื่อเรือใหญ่ที่จะบรรทุก สถานที่ตรวจสอบ วันและเวลาที่จะให้ไปตรวจสอบ

ตราหรือเครื่องหมายของผู้ส่งออกที่ได้แจ้งไว้ต่อสำนักงานมาตรฐานสินค้า เจริญในสัญญา หรือข้อตกลงในการซื้อขาย ตลอดจนระบุผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าที่ต้องการจะให้เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า

สำหรับ สินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง และข้าวหอมมะลิไทย จะต้องยื่นขอรับใบอนุญาตให้ส่งออกสินค้าไปนอกราชอาณาจักร ที่สำนักบริการการค้าต่างประเทศ กรมการค้าต่างประเทศก่อน แล้วจึงนำใบอนุญาตส่งออก แบบใบคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า (แบบ มส. 13) ยื่นต่อ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เมื่อสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รับคำร้องขอฯ แล้ว ถ้าคำร้องขอฯ นั้น ครบถ้วนสมบูรณ์ ก็จะลงบันทึกให้ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามคำร้องขอฯ นั้น

2) แจ้งให้บริษัทผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ตามที่ระบุในคำร้องขอฯ ไปทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ตาม วัน เวลา และสถานที่ที่ให้ไปตรวจสอบ โดยให้ส่งมอบเอกสารต้นฉบับทั้ง แบบ มส. 13 และใบอนุญาตให้ส่งออก (ถ้ามี) ให้แก่บริษัทผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า แต่ต้องแจ้งล่วงหน้าพอสมควร เพื่อให้มีเวลาพอที่บริษัทฯ จะจัดส่งผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าไปถึงสถานที่ตรวจสอบได้ทันเวลา

3) นำใบรับรองผลการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า การตรวจสอบปริมาณ หรือน้ำหนักและผลวิเคราะห์ของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ทั้งประเภท ก. และประเภท ข. ที่ได้ทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามคำร้องขอฯ แบบ มส. 13 นั้น เสร็จเรียบร้อยแล้วไปยื่นขอใบรับรองมาตรฐานสินค้า (มส. 24) จากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) แสดงใบรับรองมาตรฐานสินค้า (มส. 24) ต่อพนักงานศุลกากรทางด้านที่กำหนด เพื่อส่งสินค้าออกต่อไป

2. ผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า

บริษัทผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า เมื่อได้รับเอกสารแบบ มส. 13 และใบอนุญาตให้ส่งออก (ถ้ามี) จากผู้ทำการค้าขาออกฯ แล้ว ดำเนินการ ดังนี้

1) จัดส่งผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ข. ไปทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ตามที่ผู้ส่งออก กำหนด พร้อมกับมอบหมาย ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ก. ผู้ที่จะทำการวิเคราะห์คุณภาพสินค้าในแต่ละคำร้องขอ นั้น

2) แจ้งให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าทราบ เกี่ยวกับวัน เวลา สถานที่ ชื่อผู้จัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ปริมาณ น้ำหนัก และชนิดของสินค้ามาตรฐานที่ตนจะเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบในขั้นตอนใด โดยให้แจ้งกำหนด

การตรวจสอบได้ทางโทรสาร แต่ต้องแจ้งล่วงหน้าพอสมควร เพื่อให้มีเวลาพอที่สำนักงานฯ จะจัดส่งเจ้าหน้าที่เดินทางไปถึงสถานที่ตรวจสอบได้ทันเวลา

3) ส่งมอบบันทึกผลรายงานการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ข. และใบรับรองคุณภาพของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ก. ให้แก่ผู้ทำการค้าฯ ออกๆ นำไปยื่นขอใบรับรองมาตรฐานสินค้า (มส. 24) จากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

3. ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า

ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ข. ไปทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ตามที่ได้รับมอบหมายจากบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ที่ตนสังกัด เมื่อทำการตรวจสอบเสร็จแล้ว จะบันทึกผลการตรวจสอบในท้ายแบบ มส. 13 ซึ่งจะมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับสินค้าที่ตรวจสอบ มีคุณภาพอย่างไร สภาพของกระสอบ หรือภาชนะที่ใช้บรรจุมีสภาพถูกต้อง เรียบร้อยหรือไม่ นำหนักสินค้าที่ผ่านการตรวจสอบมีเท่าใด

นำบันทึกผลการตรวจสอบและตัวอย่างสินค้าที่ทำการตรวจสอบ ส่งมอบให้บริษัทที่ตนสังกัดเพื่อให้ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ก. ทำการวิเคราะห์คุณภาพ และออกใบรับรองคุณภาพ ต่อไป

4. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

โดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ได้แต่งตั้งให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นผู้ทำหน้าที่ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า สำหรับสินค้ามาตรฐานทุกชนิด เมื่อได้รับบันทึกผลการตรวจสอบและใบรับรองคุณภาพ ของบริษัทผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ที่ทำการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามคำร้องขอ (มส. 13) จากผู้ส่งออกแล้ว จะดำเนินการออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า (มส. 24) ให้แก่ผู้ทำการค้าฯ ออกๆ สำหรับนำไปแสดงต่อพนักงานศุลกากรทางด้านที่กำหนดต่อไป

5. สำนักงานมาตรฐานสินค้า

เมื่อบริษัทผู้ประกอบการธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า แจ้งกำหนดการตรวจสอบ ให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าทราบทางโทรสารแล้ว สำนักงานมาตรฐานสินค้าจะพิจารณาจัดส่งเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นพนักงานตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ออกไปกำกับ ดูแล การตรวจสอบของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า เพื่อให้ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด สำหรับสินค้ามาตรฐาน แต่ละชนิด รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไข

ปัญหา อุปสรรคในทางปฏิบัติให้แก่ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และผู้ส่งออก ทั้งนี้ เพื่อผล โดยตรง คือให้สินค้าที่ตรวจสอบมีคุณภาพถูกต้องตามมาตรฐาน

การรายงานผล

ในการส่งสินค้ามาตรฐานออกไปนอกราชอาณาจักร การประกอบธุรกิจ ตรวจสอบ และการออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า ได้มีการกำหนดให้ผู้ทำการค้าขาออกฯ ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และผู้ออกใบรับรอง มาตรฐานสินค้า ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินการต่อสำนักงานมาตรฐานสินค้า ภายในเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อประโยชน์ในการกำกับ ดูแล การตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และจัดเก็บ ข้อมูล สถิติการส่งออก เพื่อใช้ประโยชน์ในทางวิชาการ ดังนี้

1. ผู้ทำการค้าขาออกซึ่งสินค้ามาตรฐาน

ผู้ทำการค้าขาออกฯ ต้องจัดส่งรายงานการส่งหรือนำสินค้ามาตรฐานออก นอกราชอาณาจักร ให้แก่สำนักงานมาตรฐานสินค้า ตามแบบที่สำนักงานมาตรฐานสินค้า กำหนด (แบบ มส. 25) ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ส่งหรือนำสินค้ามาตรฐานออก

2. ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า

บริษัทผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จะต้องจัดส่งสำเนาใบรับ รองผลการตรวจสอบและรายงานประจำเดือนเกี่ยวกับการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าให้สำนัก งานมาตรฐานสินค้า ตามกำหนด ดังนี้

1) สำเนาใบรับรองผลการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า การตรวจสอบปริมาณ หรือน้ำหนัก และการตรวจสอบอื่น ๆ ที่ออกให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ภายในกำหนด 5 วัน นับแต่วัน ที่ออกใบรับรอง

2) รายงานประจำเดือนเกี่ยวกับการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า หรือกรณีที่ไม่ มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าในเดือนใด ให้ยื่นภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป (แบบ มส. 19 หรือแบบ มส.20 แล้วแต่กรณี)

3. ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า

ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า จัดส่งบันทึกผลการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐาน สินค้าทุกครั้งตามแบบที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ากำหนด ภายในกำหนด 7 วัน นับแต่ วันตรวจสอบเสร็จ

ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ก.

- ใช้แบบ มส. 17 ก./1 (ขั้นชักตัวอย่าง)
- ใช้แบบ มส. 17 ก./2 (ขั้นตรวจปล่อย)

ผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า ประเภท ข.

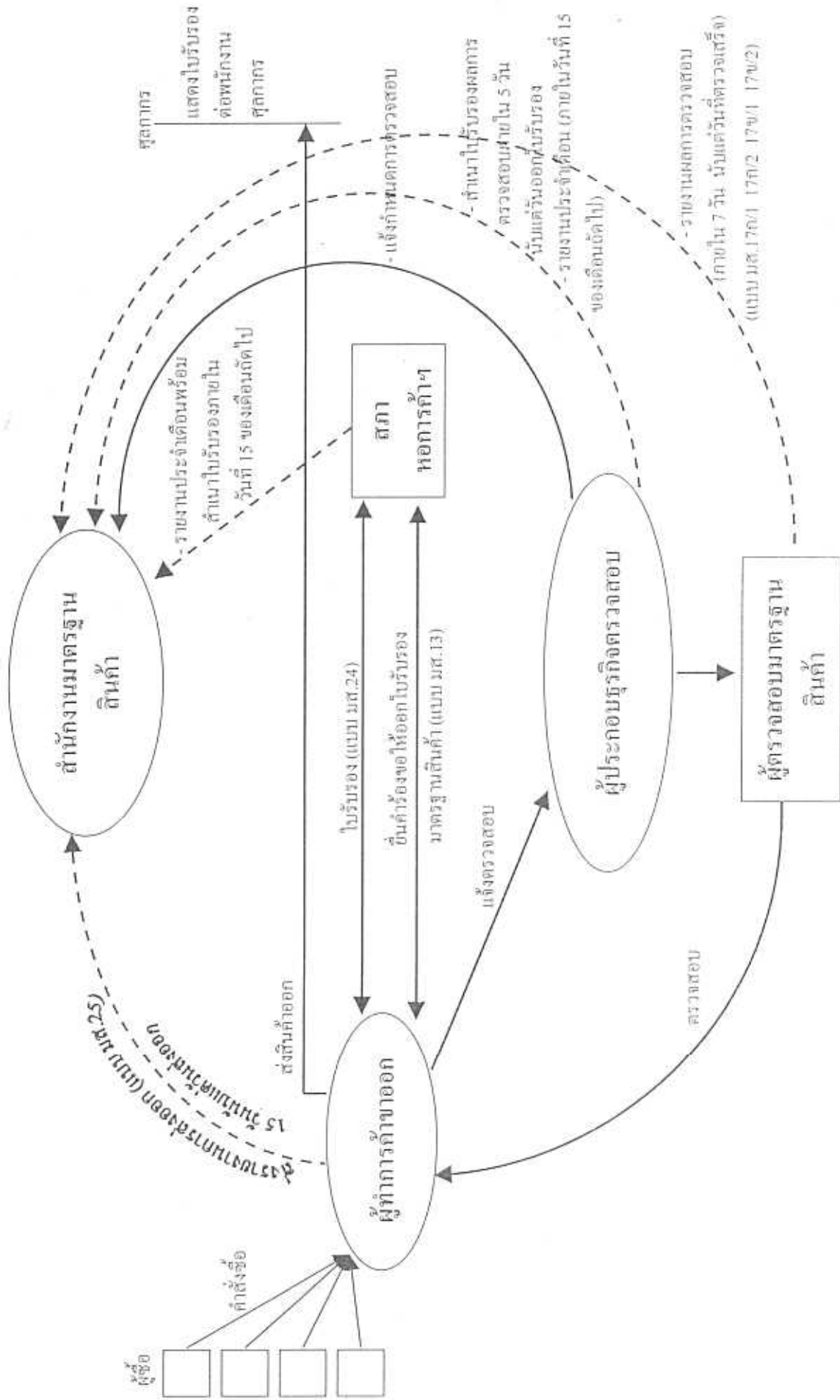
- ใช้แบบ มส. 17 ข./1 (ขั้นชักตัวอย่าง)
- ใช้แบบ มส. 17 ข./2 (ขั้นตรวจปล่อย)

4. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นผู้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า จัดทำรายงานประจำเดือนเกี่ยวกับการออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า ตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ยื่นต่อสำนักงานมาตรฐานสินค้า พร้อมด้วยสำเนาใบรับรองที่ได้ออกไปภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

หรือในกรณีที่ไม่มีการออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าในเดือนใด ก็ให้ยื่นรายงานตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป เช่นกัน

ขั้นตอนการส่งออกสินค้ามาตรฐาน

* ข้าพหอนมะดิไทยและผลิตภัณฑ์อื่นสำปะหถึง ต้องขอรับใบอนุญาตส่งออก จากสำนักงานบริการการค้าต่างประเทศ ก่อนยื่น แบบ มส.13

13